

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci **žalobce: V. D.**, zastoupeného Jiřím Šrámkem, advokátem se sídlem tř. 9. května 33, 408 01 Rumburk, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ze dne 11. 6. 2002, č. j. OAM-3700/CU-06-C10-2001, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 11. 2003, č. j. 15 Az 181/2003-16,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 11. 6. 2002 neudělil žalovaný žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu); zároveň vyslovil, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 12. 11. 2003. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce opustil Ukrajinu z ekonomických důvodů již v roce 1991, pobýval v České republice na základě povolení k dlouhodobému pobytu a poté nelegálně. Žádost o azylu podal ve snaze legalizovat svůj pobyt zde, a vyhnout se tak správnímu vyhoštění. Krajský soud dal správnímu orgánu za pravdu v tom, že tyto důvody nejsou důvody pro udělení azylu.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu

správního – dále jen „s. ř. s.“]; argumentace zde obsažená se z velké části shoduje s argumentací užitou již v žalobě. Stěžovatel je přesvědčen, že ve správním řízení nebyl řádně zjištěn skutkový stav, a proto nemohlo být správně rozhodnuto ani o otázce právní. Stěžovatel tvrdí, že ekonomické důvody jeho žádosti o azyl byly důvody podružnými, ovšem otázky při pohovoru před žalovaným byly formulovány tak, aby tento důvod v odpovědích vystupoval do popředí. Stěžovatel nesouhlasí s tím, že by politická a ekonomická situace na Ukrajině, včetně dodržování lidských práv, byla v pořádku. Při návratu na Ukrajinu by měl problémy se státní mocí – nejen pro své politické přesvědčení, ale také proto, že podal žádost o udělení azylu v ČR. Má odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů a věří, že při návratu na Ukrajinu by jej čekalo trestní stíhání. Je proto přesvědčen, že by mu měl být udělen azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu a měla by být vyslovena překážka vycestování. Nad rámec žaloby stěžovatel uvedl, že během řízení o udělení azylu se podstatně změnila jeho osobní situace, neboť dne 13. 7. 2002 uzavřel manželství s občankou ČR. Krajský soud byl o této nové skutečnosti informován, avšak při svém rozhodování se jí nezabýval; právě tato okolnost je však důležitá pro rozhodnutí, neboť stěžovateli měl být na jejím základě udělen azyl z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu. Navrhl proto, aby byl rozsudek krajského soudu zrušen a věc mu vrácena k dalšímu řízení. Požádal též o to, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek. Soud však o této žádosti samostatně nerozhodoval: samotné podání kasační stížnosti ve věci azylu spojené s návrhem na přiznání odkladného účinku totiž stačí k tomu, aby bylo žadateli o azyl uděleno vízum za účelem strpění pobytu podle § 78b zákona o azylu.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti vyjádřil své přesvědčení, že mu měl být udělen azyl z humanitárního důvodu; tento kasační důvod je však nepřijatelný, neboť stěžovatel jej neuplatnil v řízení před krajským soudem (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Stěžovatelův zástupce informoval soud o uzavření sňatku v průběhu žalobního řízení, aniž spojil své sdělení s právně relevantním tvrzením; ani takové tvrzení by však nemohlo mít na rozhodování soudu žádný vliv, neboť soud ve správním soudnictví přezkouvává rozhodnutí na základě skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Sluší se též poznamenat, že soudu nepřísluší hodnotit to, zda žadateli o azyl měl či neměl být udělen azyl z humanitárních důvodů – to je totiž na volném uvážení správního orgánu, do nějž soud nemůže zasahovat – nýbrž pouze přezkoumat, zda postupem správního orgánu při posuzování této otázky nebyl žadatel dotčen na svých právech. Ve stěžovatelově věci se však soud nezabýval ani touto otázkou, neboť stěžovatel napadl v žalobě pouze výrok o neudělení azylu podle § 12 a o nevztažení překážky vycestování; výrok o neudělení azylu z humanitárních důvodů ani postup vedoucí k jeho vydání nezpochybnil. Jak konečně poznamenal správní orgán ve vyjádření ke kasační stížnosti, sňatek s českou státní občankou umožňuje stěžovateli, aby si upravil svůj pobyt na území v ČR v souladu se zákonem o pobytu cizinců. Azylové řízení – včetně institutu azylu z humanitárního důvodu – k tomuto účelu neslouží.

Co se týče námitky nesprávně zjištěného skutkového stavu a nesprávně formulovaných otázek při pohovoru, Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěry krajského soudu. Skutkový stav byl zjištěn správně a v úplnosti a stěžovatel nebyl nijak omezován ve vyjádřeních ke své osobní situaci a k životu na Ukrajině. Otázky byly formulovány korektně a správní orgán z nich nemohl vyvodit jiný závěr než ten, že stěžovatel netrpěl ve své vlasti jinými problémy než ekonomickými. Uvádění jiných důvodů je ze stěžovatelovy strany spíše účelovým jednáním ve snaze dosáhnout pro sebe příznivého výsledku řízení než výtkou odůvodněnou skutečným stavem věci.

Nejvyšší správní soud se při hodnocení stěžovatelových námitek neodchýlil ani od závěru, že stěžovatel nesplňuje důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Obecný nesouhlas s politickou a ekonomickou situací takovým důvodem není: azylově relevantní zásah do základních práv, jak jej definuje uvedené ustanovení, se totiž musí vztahovat konkrétně na každého jednotlivého uprchlíka. Zastávání politických názorů, pro něž se stěžovatel dále dovolává udělení azylu, je opět tvrzením účelovým, neboť ve správním řízení stěžovatel vyličil sám sebe jako člověka apolitického, který nebyl členem žádné politické strany či hnutí a nebyl ani jinak politicky činný. Jeho obava z pronásledování pro politické přesvědčení je tedy zcela nevěrohodná.

Poukazem na hrozbu trestního stíhání po návratu na Ukrajinu stěžovatel zpochybnil i výrok o tom, že u něj není dána překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu, ač tak svou námitku neoznačil. Stěžovatel spojuje hrozící trestní stíhání se skutečností, že v České republice požádal o udělení azylu; tato obava je však nedůvodná. Stěžovatel ji sice nevyjádřil ve správním řízení, a žalovaný se tak neobracel na české zastupitelské orgány na Ukrajině, které se k takovým tvrzením uplatněným ve správním řízení běžně vyjadřují; jak však již správně uzavřel krajský soud, tuto obavu vyvracejí zprávy o dodržování lidských práv na Ukrajině i informace Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. K tomu soud na okraj poznamenává, že v souvislosti s nedávnými politickými změnami na Ukrajině a předvídatelnou proměnou politického režimu i osob jej reprezentujících lze očekávat celkové zvýšení ochrany lidských práv a lepší vymahatelnost práva v této zemi vůbec. V důsledku demokratizace ukrajinského politického režimu tak nyní patrně bude překážka vycestování shledávána méně často i v okruhu osob, jež byly pronásledovány v bývalém politickém režimu prezidenta Kučmy. To ovšem není stěžovatelův případ, neboť stěžovatel opustil vlast z důvodů ekonomických, a tvrzená hrozba trestního stíhání je u něj jen účelovou námitkou.

Jelikož stěžovatel se svými kasačními námitkami neuspěl a v řízení nevyšly najevo vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce (stěžovatel) nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. března 2005

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu